

‘Ik zie soms te veel spookjes’

■ **Ervaren dammer Baljakin heeft geleerd rustig te spelen en te genieten van het spel**

INTERVIEW

Rob Velthuis

Nog voor perestrojka de Sovjet-Unie uiteen sloeg en een leger topsporters brodeloos maakte, verkende Alexander Baljakin (50) zijn toekomstige vaderland. Vanuit Minsk maakte hij treinreizen van vaak meer dan een etmaal om competitie te spelen voor DV Huissen.

Eind jaren tachtig hoefde de damstrateeg al weinig meer te bewijzen, met een juniorenwereldtitel en een tweede plaats bij de grote mannen. Het was ook geen economische noodzaak om naar dat verre Nederland te reizen.

“Topsporters hadden het in de Sovjet-Unie goed. Ik had een soort stipendium van 300 roebel per maand, voor onze begrippen een enorme hoeveelheid geld. Buitenlands prijzengeld was wel lucratief, op de zwarte markt wisselde je 200 gulden voor misschien wel 600 roebel. Maar de belangrijkste reden om in Nederland te spelen, was vrijheid.”

“We waren geïsoleerd, hooguit een of twee keer per jaar mochten we voor een kampioenschap of interland het land uit. Toen het Sport-

Belangrijkste reden om in Nederland te spelen, was vrijheid

comité visa kon regelen voor andere wedstrijden, reisden Gantwarg en ik regelmatig voor langere tijd naar Nederland om in de competitie te spelen.”

Als Sovjet-Rus, Wit-Rus en Nederlander beklom Baljakin het erepodium van een WK. Ofschoon de dammer nooit wereldkampioen werd, zegt hij de druk van het moeten winnen van zich af te hebben geschud.

Hij stond in de schaduw van Gantwarg, die tussen '78 en '85 vier wereldtitels won. Onenigheid tussen de twee dwong Baljakin tot een keuze. “Daardoor kreeg ik aan het begin van deze eeuw problemen met de federatie. Als ik iets wilde kon het niet, als Gantwarg iets wilde werd het meteen geregeld. Ik stond voor de keuze, naar Rusland of naar Nederland. Meer mogelijkheden zijn er in het dammen niet.”

Baljakin is Rus van oorsprong, hij werd in het noorden gelegen Archangelsk geboren. “Toen de Sovjet-Unie uiteenviel woonde ik in Minsk, dus werd ik Wit-Rus. Zo ging dat.”

Dat hij met zijn vrouw, topdamster Tanja Baljakina, liever niet terug ging naar zijn geboorteland was duidelijk: de privileges voor topsporters waren er opgeheven. “Ik besloot Nederland te proberen, als het niet zou lukken kon ik altijd terug naar Rusland. Ja, het was moeilijk hier. Het duurde lang voor ik een verblijfsvergunning had. Ik kwam hier in 2002, sinds vorig jaar ben ik officieel Nederlander.”

Het was wennen in Arnhem. “In Minsk had ik geen papierwerk, hooguit voor het aanvragen van visa. Mijn eerste jaar hier schrok ik toen ik blauwe enveloppen kreeg. Oh, belasting, wat is dat?”

Baljakin ontkent dat het gewenningsproces invloed had op zijn spel. Hij was minder vaak te bewonderen op toernooien om de wereldtitel. “Ik ben altijd goed blijven spelen. Het was lastig me te plaatsen

“Mijn resultaten zijn tegenwoordig zoveel beter, maar ik speel zoveel saaiër.”

FOTO KOEN VERHEIJDEN

WK jubileumfeest voor dambond

Het 79ste WK dammen, dat vandaag in Emmeloord begint, is het hoogtepunt van de viering van het 100-jarig bestaan van de Koninklijke Nederlandse dambond. Het toernooi duurt tot en met 28 mei en

wordt op twee locaties afgewerkt. Tot en met 16 mei wordt gespeeld in theater 't Voorhuys in Emmeloord. Van Van 18 tot en met 28 mei wordt gestreden in evenementencentrum De Koningshof in Urk.

voor een WK. Er mogen maximaal drie spelers per land deelnemen, dat is voor sterke landen als Rusland en Nederland een groot probleem.” Toch werd het de man die zes keer achtereenvolgende kampioen werd van Wit-Rusland nagedragen dat hij aanvankelijk het kampioenschap van Nederland niet naar zijn hand kon zetten. Pas in 2009 deed Baljakin voor het eerst wat hij aan zijn status verplicht was. “Er werd telkens vanuit gegaan dat ik makkelijk zou winnen, en ik wilde dat bewijzen. Dat legde me te veel druk op.”

2010 was het jaar van de ommekeer. Jarenlang had Baljakin geen

antwoord kunnen vinden op de vraag waarom hij op toernooien wel tweede of derde werd, maar nooit won. Ineens triomfeerde hij toernooi na toernooi. “Het is een mentale kwestie, ik heb nu de zekerheid dat ik kan winnen en kan rustig spelen. Ik hoef niet meer op winst te spelen, ik moet genieten van de partij. Dat heb ik geleerd door mezelf eindeloos voor te houden: ik heb niet gewonnen, maar ik speelde een goede partij. Dat is mijn mantra geworden.” Niet alleen zijn instelling, ook zijn spel is veranderd. “Ik heb vroeger geleerd om mooie zetten te doen. Onder invloed van de trend in

het dammen ging ik agressiever spelen. Ik nam te veel risico's.”

Veel damliefhebbers bewonderen de Arnhemmer om zijn strategisch inzicht. Daar staat een handicap tegenover: “Rekenkundig ben ik minder goed. En wie risico's wil nemen, moet kunnen rekenen. Georgiev (volgens Baljakin is de Rus favoriet voor de wereldtitel, red.) kan stellingen eindeloos ver doorrekenen. Een slechte stand kan hij daardoor vrijwel altijd remise maken. Als ik de weg naar remise wil vinden, moet ik een slechte stelling vermijden. Ik moet proberen op een rustige, positionele manier te winnen. Altijd kiezen voor de beste stelling.”

Baljakin is 50 en noemt zichzelf oud. “Als je ouder wordt, is het moeilijker rekenen. Ik zie soms te veel spookjes op het bord. Het wordt steeds moeilijker om de beste positie te kiezen, ik kan enorme twijfels hebben tijdens een partij. Mijn resultaten zijn tegenwoordig zoveel beter, maar ik speel zoveel saaiër.”